

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **HARTMANN - RICO a.s.**, IČ 44947429, se sídlem Masarykovo náměstí 77, Veverská Bítýška, zast. JUDr. Janou Marečkovou, advokátkou, se sídlem Křenova 7, Praha 6, proti žalovaným: **1) Česká průmyslová zdravotní pojišťovna**, IČ 47672234, se sídlem Jeremenkova 11, Ostrava, **2) Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví**, IČ 47114321, se sídlem Roškotova 1, Praha 4, **3) Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna**, IČ 47673036, se sídlem Michálkovická 108, Ostrava, **4) Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky**, IČ 47114975, se sídlem Drahohejlova 4, Praha 9, **5) Zaměstnanecká pojišťovna Škoda**, IČ 46354182, se sídlem Husova 302, Mladá Boleslav, **6) Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky**, IČ 47114304, se sídlem Vinohradská 178, Praha 3, žalované 1) a 3) - 6) zast. JUDr. Petrem Šustkem, Ph.D., advokátem, se sídlem Veleslavínova 3, Praha 1, o žalobě proti nezákonnému zásahu žalovaných, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti výroku II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2018, č. j. 10 Ad 6/2013 - 343, a o kasačních stížnostech žalovaných 1) - 6) proti výrokům I., II. a V. téhož rozsudku,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.
- II. Soud **u k l á d á** žalované 1), aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti**, který podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **1.000 Kč**.
- III. Soud **u k l á d á** žalované 2), aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti**, který podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **1.000 Kč**.
- IV. Soud **u k l á d á** žalované 3), aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti**, který podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **1.000 Kč**.
- V. Soud **u k l á d á** žalované 4), aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační**

stížnosti, který podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **1.000 Kč**.

- VI. Soud **u k l á d á** žalované 5), aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti**, který podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **1.000 Kč**.
- VII. Soud **u k l á d á** žalované 6), aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti**, který podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **1.000 Kč**.

O d ů v o d n ě n í :

- [1] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 6. 2018, č. j. 10 Ad 6/2013 - 343,
- ve výroku I. určil, že zásah žalovaných, kterým počínaje dnem 1. 1. 2013 snížily úhrady vyjmenovaných zdravotnických prostředků distribuovaných žalobkyní, byl nezákonný,
 - ve výroku II. přikázal žalovaným, aby obnovily stav před nezákonným zásahem, a to tak, že budou zdravotnické prostředky uvedené ve výroku I. rozsudku hradit z veřejného zdravotního pojištění do výše, v níž je hradily ke dni 31. 12. 2012 dle číselníku zdravotnických prostředků Svazu zdravotnických pojišťoven České republiky v tehdejší znění,
 - ve výroku III. odmítl žalobu v části, již se žalobkyně domáhala, aby soud žalovaným přikázal upravit číselník zdravotnických prostředků Svazu zdravotních pojišťoven České republiky,
 - ve výroku IV. zamítl žalobu v části, již se žalobkyně domáhala, aby soud žalovaným přikázal hradit zdravotnické prostředky uvedené ve výroku I. tohoto rozsudku ve výši 100 % jejich ceny ke konečnému spotřebiteli,
 - ve výroku V. rozhodl, že žalované jsou povinné společně a nerozdílně zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 48.503 Kč k rukám JUDr. Jany Marečkové, advokátky,
 - ve výroku VI. žalobkyni vrátil část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1.000 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku z účtu Městského soudu v Praze k rukám JUDr. Jany Marečkové, advokátky.
- [2] Nejvyšší správní soud obdržel v označené věci dne 25. 7. 2018 kasační stížnost žalované 2) a dne 26. 7. 2018 kasační stížnosti žalobkyně i žalovaných 1) a 3) - 6). Žalované ke kasačním stížnostem připojily návrhy na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem.
- [3] Žalovaná 1) v návrhu uvedla, že rozsudek Městského soudu v Praze není přezkoumatelný ani vykonatelný. Ke všem úhradám za zdravotnické prostředky již došlo a k přerozdělování těchto úhrad by mohlo dojít jen s mimořádnými obtížemi a ve spolupráci

pokračování

se všemi zúčastněnými subjekty, včetně pacientů. Kromě deklarace nezákonnosti zásahu žalobkyně nemůže být výkonem či pozastavením výkonu rozhodnutí nikterak bezprostředně dotčena a nemůže jí vzniknout žádná újma. Žalovaná 1) uvedla, že v případě výkonu rozsudku by musela přezkoumat veškeré úhrady, které učinila na základě sazeb uvedených v číselníku zdravotnických prostředků ode dne 1. 1. 2013, aniž by bylo jednoznačné, jestli je vůbec možné dosáhnout výsledku, který by odpovídal výši úhrad ke dni 31. 12. 2012. Nadto, příkaz Městského soudu v Praze uvedený ve výroku II. rozsudku, tj. obnovit výši úhrad zdravotnických prostředků podle stavu ke dni 31. 12. 2012, pomíjí změny trhu zdravotnických prostředků, k nimž v mezidobí došlo. Žalobkyně si sama stanovila tržní cenu zdravotnických prostředků, a tuto cenu jí plně uhradili dílem žalované a dílem jejich pojištěnci. Pro žalobkyni je jediným důsledkem výkonu rozsudku změna poměru, ve kterém jí žalované a jejich pojištěnci zaplatili cenu zdravotnických prostředků, nikoliv však celková výše zaplacené ceny. K dosažení nového poměru úhrady cen zdravotnických prostředků by bylo třeba, aby se všechny zúčastněné subjekty vzájemně vypořádaly. Žalovaná 1) uvedla, že výkon rozsudku by pro žalované znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout žalobkyni. Návrhy na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem žalovaných 3) - 6) jsou shodného obsahu jako již uvedený návrh žalované 1).

[4] Žalovaná 2) v návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedla, že v případě úspěchu kasační stížnosti by v mezidobí od vykonatelnosti rozsudku došlo k nežádoucímu stavu nejistoty ohledně rozdílné výše úhrad stejných zdravotnických prostředků, a to pro distributory zdravotnických prostředků i pro zdravotní pojišťovny z důvodu rozdílně nastavené výše úhrad pro pojištěnce žalovaných a pojištěnce Všeobecné zdravotní pojišťovny. S ohledem na neurčitost výroku II. rozsudku soudu není možné určit konkrétní výši úhrad předmětných zdravotnických prostředků. Žalovaná 2) poukázala na dopady výkonu rozsudku na výdaje veřejných rozpočtů a odkázala na odůvodnění rozhodnutí Ústavního soudu o návrhu na přiznání odkladného účinku ústavní stížnosti ve věci sp. zn. II. ÚS 315/14. Dodala, že nuceným výkonem rozsudku by jí vznikla finanční újma i újma spočívající v odlivu klientů z řad pojištěnců. Žalovaná 2) uvedla, že žalobkyni nehrozí finanční újma, neboť jí již byla cena zdravotnických prostředků uhrazena. Uzavřela, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem.

[5] Nejvyšší správní soud zaslal účastnicím řízení toliko návrhy na přiznání odkladného účinku žalovaných 1), 2) a 6), neboť později doplněné návrhy žalovaných 3) - 5) byly shodného obsahu jako návrhy žalovaných 1) a 6). Žalobkyně ve vyjádření uvedla, že návrhy na přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem žalovaných nejsou důvodné, neboť žádná žalovaná nespecifikovala ani nedoložila, jaká újma by jí nepřiznáním odkladného účinku měla vzniknout. Žalobkyně odmítla, že jí v případě přiznání odkladného účinku kasačním stížnostem nehrozí žádná újma, přičemž vysvětlila, že poptávka po určitém zdravotnickém prostředku je tím větší, čím je vyšší podíl úhrady z veřejného zdravotního pojištění. Nadto, existence doplatku zatěžuje pojištěnce z řad stomických pacientů a předmětným řízením je dotčena toliko zcela marginální výše z celého sortimentu zdravotnických prostředků hrazených ze zdravotního pojištění. Žalobkyně uvedla, že pojištěnci mohou mít ze změn ve výši úhrad dotčených

zdravotnických prostředků jen prospěch, a žalovaným proto nehrozí odliv klientů. Dílčí rozdíly v úhradách zdravotnických prostředků nejsou pro praxi zdravotnických pojišťoven ničím novým a dokážou se s nimi vypořádat. Žalobkyně odmítla, že by výrok II. napadeného rozsudku nebyl určitý a vysvětlila, že povinnost hradit předmětné zdravotnické prostředky ve výši odpovídající stavu ke dni 31. 12. 2012 působí výlučně do budoucna.

[6] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“) kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud připomíná, že odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního rozhodnutí. Přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozsudku krajského soudu (Městského soudu v Praze). Účastník, který přiznání odkladného účinku navrhuje, přitom má povinnost tvrzení a povinnost důkazní, a je tedy na něm, aby konkretizoval a doložil (prokázal), jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly.

[7] Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že přiznáním odkladného účinku kasačním stížností, resp. pokračováním stávajícího stavu úhrad zdravotnických prostředků z veřejného zdravotního pojištění, může vzniknout újma třetím osobám i žalobkyni, neboť výkon rozsudku Městského soudu v Praze může mít vliv na výši doplatků pojištěnců za zdravotnické prostředky a jak již Ústavní soud dovodil v nálezu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 3/15, zdravotní pojišťovny postupem podle § 15 odst. 11 a 12 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 298/2011 Sb., fakticky stanoví podmínky, a tedy i meze, za nichž mohou dodavatelé zdravotnických prostředků realizovat své právo podnikat. I s vědomím těchto skutečností však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v nyní projednávané věci jsou naplněny zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasačním stížností, protože výkon napadeného rozsudku by mohl nezanedbatelným způsobem negativně ovlivnit plánování hospodaření žalovaných zdravotních pojišťoven s příjmy veřejného zdravotního pojištění, a v důsledku toho i veřejný zájem na řádném fungování systému zdravotního pojištění. Přitom je podstatné, že uvedená hrozba působí reálně, nikoliv že ji žalované konkrétně nevyčíslily. Vzhledem k bezprostřednosti tohoto nebezpečí soud dovodil, že výkon napadeného rozsudku by pro žalované znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout žalobkyni nebo jiným osobám. Soud přitom neshledal, že by přiznání odkladného účinku kasačním stížností bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. V této fázi řízení soud zdůrazňuje, že nemůže předjímat meritorní posouzení kasačních námitek. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti se účinky napadeného rozsudku jen odkládají.

pokračování

[8] Nejvyšší správní soud uložil každé z žalovaných 1) až 6), aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatily soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který podle položky č. 20 přílohy k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, činí 1.000 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. září 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu